

GENDERANDCLIM AT ECCHAGE

Cinsiyet ve iklim finansmanı

Dünya'nın ortalama yüzey sıcaklıkları arttıkça, buna bağlı maliyetler de artar. Marjinalleşmiş topluluklar ve gruplar (örneğin kadınlar, göçmenler, yaşlılar, engelliler) iklim risklerine daha fazla maruz kaldıklarından, iklim değişikliğinin maliyetleri onlar için daha ağır olur. Özellikle kadınlar yapısal olarak savunmasızdır ve iklim değişikliği, onları yoksul ve marjinal tutan mevcut cinsiyete dayalı eşitsizlikleri daha da kötüleştirir. İklim finansmanı ('gelişmekte olan ülkelerde iklim değişikliğinin azaltılmasını ve uyumunu destekleyen sanayileşmiş ülke hükümetleri ve özel kuruluşlar tarafından harekete geçirilen finansal akışlar')¹⁾ sıfır karbonlu ve iklime dayanıklı kalkınmaya çok ihtiyaç duyulan geçişi hızlandırabilir ve aynı zamanda cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi de dahil olmak üzere eşitlikçi sosyal politikaları teşvik edebilir. Yakın zamanda faaliyete geçen Yeşil İklim Fonu da dahil olmak üzere, cinsiyet hususlarının temel çok taraflı iklim finansmanı mekanizmalarına entegre edilmesi doğru yönde atılmış adımlar olsa da, cinsiyet hususları henüz devam eden iklim değişikliği program ve faaliyetlerinde ve ulusal planlamada etkili bir şekilde ana akıma dahil edilmemiştir. Desteklenen eylemlerin etkinliğini artırmak ve uzun vadeli uygulanabilirliğini sağlamak, dolayısıyla iklim finansmanının etkisini en üst düzeye çıkarmak için, farklı ölçeklerdeki mevcut finansman mekanizmalarının köklü yapısal eşitsizlikleri ele alması gerekmektedir.

Cinsiyete duyarlı iklim finansmanı daha etkilidir

Toplumsal cinsiyet eşitliği temel bir insan hakkıdır; aynı zamanda "akıllı ekonomi"dir. Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesinin ekonomik büyümeye daha fazla getiri sağlayacağına dair giderek artan sayıda kanıt bulunmaktadır.² ve daha geniş anlamda sürdürülebilir kalkınmaya.³Dolayısıyla, "cinsiyet farkındalığının ve cinsiyet kriterlerinin iklim finansmanı mekanizmalarına ve stratejilerine dahil edilmesi de aynı şekilde 'akıllı iklim finansmanı'nı oluşturacaktır."⁴ Ancak kadınların hava koşullarından kaynaklanan kayıpları karşılamak veya adaptasyon teknolojilerinden yararlanmak için yeterli veya kolay bir fon erişimi bulunmuyor.⁵Bunun nedenleri arasında eğitim, siyasi katılım ve karar alma süreçlerindeki kültürel ve sosyal engellerden, sermayeye, piyasalara ve toprak mülkiyetine erişimdeki yasal kısıtlamalara kadar uzanan bir yelpaze yer alıyor.⁶Örneğin, dünyadaki her 10 ülkeden 9'unda şu anda kadınların ekonomik fırsatlarını engelleyen en az bir yasa bulunmaktadır.⁷krediye erişim de dahil olmak üzere, dünyada yalnızca iki ülkede parlamentodaki kadın oranı nüfus içindeki kadın oranına eşittir.⁸

© UNDP

İklim değişikliğinin büyük bir bedeli var

İklim değişikliğinin ölçekler ve sektörler genelinde ekonomik etkisini tahmin etmek zordur. Ancak, değişen iklimle ilişkili maliyetleri araştıran araştırmalar devam etmekte ve bu da çeşitli tahminlere yol açmaktadır. Tahminlerdeki farklılıklara rağmen, genel kanı, kontrol altına alınmayan iklim değişikliğinin çok maliyetli olacağı yönündedir. Yakın tarihli bir çalışma, kontrol altına alınmayan iklim değişikliğinin 2100 yılına kadar küresel ekonomide %23 oranında bir gerilemeye yol açabileceğini göstermektedir.⁹Bir başka araştırma ise iklim değişikliği konusunda harekete geçilmemesinin 2060 yılına kadar 44 trilyon dolara mal olacağını öne sürüyor.¹⁰

Uyum ve azaltma çabalarının maliyetine ilişkin tahminler büyük farklılıklar gösteriyor; 2030 yılına kadar iklim değişikliğine müdahalenin maliyeti yıllık 249 milyar dolardan 1.371 milyar dolara kadar değişiyor.¹¹Dünya Bankası, Dünya'nın ortalama yüzey sıcaklığının 2050 yılına kadar yaklaşık 2°C daha sıcak olacağı varsayımıyla, uyum tarafında 2010-2050 yılları arasında yılda 75 milyar ila 100 milyar dolar arasında maliyet olacağını tahmin ediyor.¹²

Uluslararası toplum, yeterli yanıt için gereken azaltma ve uyum eylemlerini finanse etmek üzere kaynakları seferber ediyor. Kopenhag Anlaşması'nın bir parçası olarak COP 15'te gelişmiş ülkeler, 2010-2012 yılları arasında 30 milyar dolarlık "hızlı başlangıç" finansmanı sözü verdi ve finansmanı 2020 yılına kadar yıllık 100 milyar dolara çıkarma sözü verdi. Birçok iklim finansmanı mekanizması gönüllü katkılara dayandığından, özellikle dünya ekonomisindeki son çalkantılar göz önüne alındığında, bu büyük bir kaynak zorluğu teşkil ediyor. Bununla birlikte, son yıllarda iklim fonlarının akışında kayda değer bir artış oldu - küresel iklim finansmanı 2014'te %18 arttı ve düşük karbonlu ve iklime dayanıklı büyümeye yaklaşık 391 milyar dolar yatırım yapıldığı için bu yıl dikkat çekici oldu.¹³

İklim finansmanı, gelişmekte olan ülkelerin sera gazı emisyonlarını (GHG) azaltmalarına ve kaçınılmaz etkilere uyum sağlamalarına yardımcı olmak için kalkınma fonlarının harekete geçirilmesine yardımcı olur. Mevcut iklim finansmanı mimarisi karmaşıktır ve çok sayıda özel ve kamusal aktör içermektedir. İklim değişikliği finansmanı sağlayan 50'den fazla uluslararası kamu fonu, 45 karbon piyasası ve 6.000 özel sermaye fonu bulunmaktadır.¹⁴

Mevcut finansman mimarisine rağmen, mevcut iklim finansmanı seviyesi yetersiz kalmaya devam ediyor. Paris Anlaşması'nın kabulüyle, 160'tan fazla ülke tarafından önerilen iklim eylemlerinin uygulanması yeni finansman kaynakları gerektirebilir. Örneğin, 2014 yılı iklim finansmanında (hem kamu hem de özel) en büyük akışa tanıklık ederken, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), 2015 yılında kabul edilen Paris Anlaşması kapsamında belirlenen Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkıların (INDC'ler) uygulanması için enerji verimliliği ve düşük karbonlu teknolojilere yatırım için önümüzdeki 15 yıl boyunca (2015-2030) 13,5 trilyon dolara ihtiyaç duyulacağını ve küresel sıcaklık artışını 2°C ile sınırlamak için ek 3 trilyon dolara ihtiyaç duyulacağını tahmin ediyor.¹⁵Dahası, mevcut iklim fonları yürürlükte olsa bile, birçok gelişmekte olan ülke ve grup hâlâ bunlara yeterli erişim kapasitesine sahip değil.

Kutu 1 İklim finansmanı etrafındaki cinsiyet sorunları

- Dünya çapındaki tüm fonların yalnızca yüzde 0,01'i hem iklim değişikliğini hem de kadın haklarını ele alan projeleri destekliyor.
- 2011 ve 2012 yıllarında, kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesini temel amaç olarak belirleyen girişimlere yalnızca 469 milyon dolar, yani tüm ikili yardımların yalnızca yüzde 2'si aktarıldı.
- 2015 yılında dünya genelinde 193 Maliye Bakanı'ndan yalnızca 14'ü (%7) kadındı.
- 2015 yılında büyük iklim fonlarının yönetim organlarında kadın temsili ortalama olarak sadece yüzde 22 idi.
- 2011 yılında Küresel Çevre Fonu (GEF) için Cinsiyet Politikası'nın kabul edilmesinin ardından Latin Amerika'da cinsiyete duyarlı projeler, cinsiyet zorunluluğunun kabul edilmesinden önce uygulanan projelere kıyasla yüzde 75 oranında arttı.
- Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesine yönelik hedefli yatırımlar, çevre koruma, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne (SKH) ulaşma, yoksulluğun azaltılması ve sosyal politika alanlarında da getiri sağlayacaktır. Örneğin, yetersiz beslenen çocuk sayısı, kadınların toprak sahibi olma hakkının olmadığı ülkelerde %60, krediye erişiminin olmadığı ülkelerde ise %85 daha fazladır.
- Dünya genelinde, ulusal parlamentolardaki sandalyelerin %21'i kadınlar tarafından işgal ediliyor. Latin Amerika ve Karayipler'de ise yaklaşık %25'lik bir oranla daha iyi bir performans sergiliyorlar. Arap ülkelerinin parlamentolarında ise sandalyelerin %14'ünden daha azına sahipler.
- 2012 yılında İklim Kalkınma Mekanizması (CDM) projelerinin değerlendirilmesinde, 3.864 projeden yalnızca beşinin (%0,13) proje dokümantasyonunda cinsiyete ilişkin hususlara yer verdiği sonucuna varılmıştır.

Kaynaklar: GGF ve INWF (2015); Aguilar, L. ve diğerleri (2015); UNDP (2014); UNFCCC (2012)¹⁶

© UNDP

İklim finansmanı kadınların güçlenmesini hızlandırabilir

Yoksulluk, eşitsizlik ve iklim değişikliği özünde birbiriyle bağlantılıdır. Kaynaklara (arazi, kredi ve teknoloji gibi) sahip olma ve erişimdeki cinsiyet eşitsizlikleri, sosyokültürel engellerle bir araya geldiğinde kadınları yoksullaştırmakta, uyum kapasitelerini düşürmekte ve iklim risklerine maruz kalmalarını artırmaktadır. Kadınların geçim kaynakları iklimle duyarlı olma eğiliminde olduğundan, iklim değişikliği onların hayatlarını erkeklerinkinden daha fazla tehlikeye atmaktadır.¹⁷ Öte yandan, kadınların toplum dinamikleri konusundaki benzersiz bilgileri ve doğal kaynakların kullanımı ve yönetimi konusundaki becerileri, iklim değişikliğine müdahale çabalarının verimliliğini ve sürdürülebilirliğini artırarak iklim çabalarına değer katmaktadır.

Adil iklim finansmanı, iklim müdahale çabalarını güçlendirirken aynı zamanda önümüzdeki 15 yıl boyunca kalkınma eylemlerine rehberlik etmek üzere başlatılan 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi'nin gerçekleştirilmesini de teşvik edebilir.¹⁸ SDG 1 (yoksulluğun azaltılması) ve SDG 5 (cinsiyet eşitliği) dahil olmak üzere. İklim finansmanının cinsiyet eşitliğini artırmasının bir yolu, kadınlar da dahil olmak üzere yoksullara maksimum ortak fayda sağlayan uyum ve azaltma projelerine öncelik vermektir. Örneğin, sürdürülebilir enerji teknolojilerine erişim, kadınların enerji üretimi ve kullanımıyla ilgili zahmetli işleri azaltırken, aynı zamanda küresel karbon emisyonlarının %25'ini oluşturan katı yakıtlara olan bağımlılıklarının azalmasına da katkıda bulunacaktır.¹⁹

Cinsiyet dengesizliklerinin giderilmesine yardımcı olmanın ötesinde, mevcut iklim finansmanı mekanizmalarının uygulanmasında kadın ve erkeklerin eşit şekilde hedeflenmesi ve dahil edilmesi, bu mekanizmaların sürdürülebilirliğini ve verimliliğini sağlamaya yardımcı olacaktır.²⁰ Bu amaçla, bu mekanizmaların proje uygulaması sırasında toplumsal cinsiyete ilişkin hususların gerektiği gibi dikkate alınmasını sağlayacak açık politikalara ve raporlama sistemlerine sahip olması gerekir.

Kutu 2 Bagepalli CDM biyogaz projesi

Temiz Kalkınma Mekanizması (CDM) kapsamında Sertifikalı Emisyon Azaltımları (CER) satışıyla finanse edilen ve Aralık 2005'te tescil edilen Bagepalli Biyogaz Programı (UNFCCC Proje #0121), gezegene, kadınlara ve yoksul topluluklara fayda sağlayan iyi bir iklim finansmanı uygulaması olarak gösterilebilir. Projenin amacı, yenilenemeyen biyokütle kullanımının yerini, inek ve keçi dışkısını yemek pişirme gazına dönüştüren temiz, sürdürülebilir ve verimli biyogaz üniteleriyle değiştirmektir. Proje, Hindistan'ın Kolar bölgesindeki 5.500 yoksul haneye, temiz yemek pişirme gazı sağlayan biyogaz sindiricileri sağlayarak fayda sağladı.

Biyogaz tesislerinin kullanımı sayesinde tahmini 19.800 CER tasarruf edildi ve sanayileşmiş ülkelerdeki endüstriyel alıcılarla karbon piyasasında işlem gördü. Kadınlar ve aileleri, projeden yalnızca tasarruf (gazyığı maliyetinden kaçınarak) ve istihdam fırsatları yaratılması yoluyla değil, aynı zamanda CER'lerden elde edilen gelirin, biyogaz tesislerinin kurulum maliyetini karşılamak için kullanıldıktan sonra katılımcı hanelerdeki kadınlara dağıtılması yoluyla da faydalandı. Proje ayrıca enerji toplama ile ilgili zaman ve zahmeti azalttı, iç mekan kirliliğini azaltarak ailelerin sağlığını iyileştirdi ve orman kaynaklarının korunmasına ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına katkıda bulundu.

Bairiganjan'dan (2008) uyarlanmıştır.

Temel çok taraflı iklim finansman mekanizmalarında cinsiyet konusunda ilerleme

Son yıllarda küresel iklim finansman mekanizmalarında cinsiyet konusunda ilerleme kaydedildi; bu ilerleme büyük ölçüde, toplumsal cinsiyeti bütünleştiren projelerin artan etkililik ve etkinlik açısından faydalarına ilişkin kanıtların giderek daha fazla kabul görmesinin yanı sıra, ısrarlı savunuculuk sayesinde gerçekleşti.²²

Mevcut iklim fonlarında, özellikle de önde gelen çok taraflı iklim finansman mekanizmalarında, cinsiyete ilişkin değerlendirmeler ve entegrasyon düzeyleri farklılık göstermektedir. Örneğin, düşük emisyonlu ve iklime dayanıklı kalkınmaya geçişi desteklemek amacıyla 2010 yılında kurulan Yeşil İklim Fonu (GCF), toplumsal cinsiyeti yönetim araçlarına dahil etmiş ve bir Toplumsal Cinsiyet Politikası ve Eylem Planı'na sahiptir. Benzer şekilde, gelişmekte olan ülkelerde iklim dostu kalkınmaya geçişi desteklemek için bir dizi finansman aracı olan Temiz Yatırım Fonları'nın (CIF) 2014 yılında onaylanan bir Toplumsal Cinsiyet Eylem Planı bulunmaktadır. Çok taraflı fonlar, çok sayıda özel ve kamu finansman akışının yalnızca küçük bir alt kümesi olsa da,²³ önemli miktarda fon sağlıyorlar ve belki de daha da önemlisi, toplumsal cinsiyete ilişkin değerlendirmeleri diğer fonlar ve ulusal aktörlerin finansman eylemleri için örnek teşkil ediyor. Mevcut finansal mekanizmaların yanı sıra, birçok uluslararası hükümetlerarası, sivil toplum ve hükümet dışı kuruluş da bütçe süreçlerine toplumsal cinsiyete ilişkin değerlendirmeleri entegre ediyor; örneğin, UNDP'nin toplumsal cinsiyet stratejisi, tüm proje ve programların toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayacak bütçelemeyi içermesini gerektiriyor.

© Scott Wallace / Dünya Bankası

Kutu 3 **Uluslararası iklim sürecinde cinsiyet ilerlemesi**

Mevcut iklim fonlarının çoğu cinsiyete duyarlı değildi. Örneğin, 2012 yılında, o dönemde değerlendirilen CDM projelerinin %0,13'ü (3.864 projeden 5'i), proje kayıtlarında cinsiyete ilişkin hususlara yer veriyordu. Şimdi ise, 50'den fazla UNFCCC kararı, iklim çalışmalarına toplumsal cinsiyet entegrasyonunu destekliyor. Cancun Anlaşmaları (COP 16), iklim değişikliğine müdahalenin tüm yönleri için toplumsal cinsiyet eşitliğinin ve kadın katılımının önemini özellikle kabul ediyor. Benzer şekilde, Paris Anlaşması da toplumsal cinsiyet dengesi, toplumsal cinsiyete duyarlı eylem ve toplumsal cinsiyet eşitliğine atıfta bulunuyor ve Paris Anlaşması kapsamındaki azaltma taahhütlerinin (INDC'ler) %40'ı açıkça toplumsal cinsiyetten veya kadınlardan bahsediyor (bkz. UNFCCC, 2012; ve USAID, 2016).²⁴). Dahası, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi, toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadınların güçlendirilmesini başlı başına bir hedef olarak belirlemiştir (SKH 5). Bu ilerleme, toplumsal cinsiyet eşitliğinin yalnızca temel bir insan hakkı değil, aynı zamanda sürdürülebilir kalkınma için de temel bir ön koşul olduğu gerçeğinin bir kanıtıdır.

'Uygulama açığının' giderilmesi - iklim fonlarında daha anlamlı bir toplumsal cinsiyet eşitliğine doğru

Mevcut iklim finansmanı rejiminde (özellikle çok taraflı iklim fonları kapsamında) toplumsal cinsiyet duyarlılığının artırılması yönünde istikrarlı bir ilerleme kaydedilmesine rağmen, mevcut birçok azaltma ve uyum finansmanı programı, toplumsal cinsiyet ve iklim finansmanını sistematik ve etkili bir şekilde birbirine bağlayarak kadınların güçlendirilmesine henüz katkı sağlamamıştır. Azaltma faaliyetleri ve ilgili finansman, büyük ölçekli enerji verimliliği ve/veya yenilenebilir enerji projelerine odaklanma eğiliminde olmuştur.²⁵ Sonuç olarak, birçok finans programı ve stratejisi enerji ve güç kaynaklarına odaklanma eğilimindeyken, su arıtma tesisleri, toplu taşıma ve tarımsal ormancılık projeleri gibi yoksul kesimlere, özellikle de kadınlara fayda sağlayan projeleri ihmal etmektedir. Bu projeler, benzer azaltma faydaları sağlamanın yanı sıra toplumsal ilerlemeye de yardımcı olma eğilimindedir.

Küresel düzeyde olduğu gibi, ulusal düzeyde de iklim finansmanını toplumsal cinsiyete duyarlı hale getirmek için birçok çaba bulunmaktadır. Birçok ülke, farklı şekillerde ve farklı başarı oranlarıyla da olsa, ulusal iklim çabaları kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliğini savunan politikalara sahiptir. Bu bağlamda, temel zorluk, politika belgelerinde belirlenen iddialı hedeflerin yerel düzeydeki topluluklar için somut sonuçlara dönüşmesini sağlamaktır. Ülkeler, genel olarak ulusal kalkınmalarının ve özellikle de iklim çabalarının temel unsurları olarak kapsayıcılığı ve sosyal adaleti teşvik etmeye devam etmelidir. İklim değişikliği proje ve faaliyetlerinin ulusal düzeyde toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde uygulanmasını sağlamak için UNDP Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Ulusal İletişim Araç Seti gibi faydalı araçlar ve kaynaklar mevcuttur.²⁶ Ulusal hükümetlerin kapasitesini güçlendirmeyi ve toplumsal cinsiyet eşitliğini Ulusal İletişimin geliştirilmesine entegre etmelerine yardımcı olmayı amaçlayan; UNDP Destekli GEF Finansmanlı Projelerde Toplumsal Cinsiyetin Ana Akımlaştırılmasına Yönelik Kılavuz;²⁷ Azaltma ve Teknoloji Geliştirme ve Transfer Müdahalelerinde Cinsiyet Ana Akımlaştırması Kapasite Geliştirme Paketi;²⁸ ve ulusal iklim değişikliği çabalarının cinsiyeti politikalara ve programlamaya entegre etmesini ve böylece hem erkeklerin hem de kadınların iklim değişikliğine müdahaleden eşit şekilde yararlanabilmesini, fırsatlara ve potansiyel faydalara sahip olmasını sağlamayı amaçlayan IUCN İklim Değişikliği Cinsiyet Eylem Planları (ccGAP'ler).²⁹

Kutu 4Azaltma finansmanı dersleri³⁰

- Herhangi bir projede toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, projenin başarısı için olmazsa olmazdır; çünkü toplumsal cinsiyet konuları en başından itibaren bütünleştirildiğinde sonuçlar en etkili hale gelir.
- Proje döngüsü boyunca bilinçli olarak toplanan sosyal olarak ayrıştırılmış veriler, daha etkili projeleri destekler. Sistematik cinsiyet odaklı veri toplama, hedefler ve göstergeler, iklim değişikliğinin azaltılmasında cinsiyet eşitliğine dikkat etmenin faydalarını doğru bir şekilde analiz etmeye ve göstermeye yardımcı olur.
- Hem erkekler hem de kadınlar için ekonomik ve sosyal ortak faydalar, iklim değişikliğinin azaltılmasına katkıda bulunan faaliyetler için ulusal ve toplumsal desteğin sağlanmasına yardımcı olur ve bu faaliyetlerin uzun vadeli sürdürülebilirliğini sağlar.
- Cinsiyet eşitliği konularının entegre edilmesi, proje etkinliğini ve etkisini etkiler; örneğin, büyük ölçekli ulaşım ve şebeke tabanlı enerji altyapı projelerinin yanı sıra küçük ölçekli, şebeke dışı girişimlerin sonuçlarını iyileştirerek.
- Cinsiyete duyarlı hükümet ve kurumsal politikalar, daha kapsayıcı iklim değişikliğiyle mücadele önlemlerinin ve yatırımlarının oluşturulmasında önemli faktörlerdir.
- Pek çok hükümet, fon sağlayıcı ve kurum, faydaların eşit şekilde paylaşıldığı, daha etkili ve kapsayıcı projelere yol açacak şekilde cinsiyet ayrımcılığını nasıl dikkate alacakları konusunda rehberliğe ihtiyaç duyuyor.

Kaynak: WEDO (2015)³¹

Ana Mesajlar

- **İklim finansmanı fonları ve mekanizmaları, yoksul kadınlar ve erkekler de dahil olmak üzere toplumun en savunmasız gruplarının ihtiyaçlarına göre ayarlanmalı ve onları kapsamalıdır.**Kapsayıcı büyüme, toplumsal cinsiyet eşitliği ve yoksulluğun ortadan kaldırılması gibi daha geniş kapsamlı sürdürülebilir kalkınma hedeflerini tamamlamak için, özel ve kamu iklim finansmanı mekanizmalarının, kadınlar ve kadın grupları gibi savunmasız kesimlerin her düzeydeki karar alma süreçlerine kilit paydaşlar olarak etkin katılımını sağlaması gerekmektedir. Bu, desteklenen eylemlerin etkinliğini artıracak ve uzun vadeli sürdürülebilirliklerini sağlayacaktır.
- **İklim finansmanı düşüncesinde paradigma değişimini teşvik ederek, toplumun yoksul ve ötekileştirilmiş kesimlerinin (kadınlar dahil) ihtiyaç ve önceliklerinin, iklim değişikliğine yönelik yatırımların onaylanmasında bir öncelik haline gelmesini sağlamak.**İklim finansmanı çalışmalarının dayanıklılık oluşturma ve kırılabilirliği azaltmada fark yaratmasını sağlamak için, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi boyutlarının tüm iklim finansmanı yönetim yapılarında, programlarında ve prosedürlerinde ve proje döngüsünün tüm aşamalarında (tasarım, uygulama, izleme ve değerlendirme) ana akıma dahil edilmesi gerekir.
- **Yönetişim ve süreçlerinde cinsiyet perspektiflerinin daha anlamlı bir şekilde bütünleşmesini sağlamak için mevcut iklim finansmanı çerçeveleri, ağırları ve araçlarının daha geniş ailesiyle etkileşim kurun.**Cinsiyet politikaları açısından çok taraflı finansman mekanizmalarındaki son gelişmelerin desteklenmesi ve ulusal ve küresel düzeylerde özel sektör ile piyasa dışı ve piyasa finansman mekanizmalarını kapsayacak şekilde genişletilmesi gerekmektedir. İklim değişikliği müdahalelerine yönelik devam eden yatırım ve finansal desteğin, daha geniş küresel finans yapısı içindeki cinsiyet körü karar alma süreçlerinin mevcut döngüsünü kırması kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, iklim fonları için başvuru ve onay prosedürlerinin kolaylaştırılması, kadınların ve toplum gruplarının kaynaklara erişim için harcadıkları zaman ve maliyeti azaltmaya yardımcı olabilir. Ayrıca, tüm fonlanan projelerde cinsiyet eşitliğinin teşvik edilmesi ve özellikle kadınları ilgilendiren küçük ölçekli projelerin desteklenmesi ve fon almaya hedeflenmesi için fon dağıtımı ve proje seçimi için cinsiyete dayalı kriterler geliştirilmelidir.
- **Ülkelerin uluslararası ve yerel iklim finansmanını yönetmelerine, koordine etmelerine, uygulamalarına ve hesap vermelerine yardımcı olan ulusal iklim fonları (NCF) ve iklim finansmanı hazırlık stratejileri gibi ulusal düzeydeki iklim finansmanı araçlarından iyi bir şekilde yararlanın.**Bu tür araçlar, ülkelerin iklim finansmanını etkili bir şekilde kullanma konusundaki ulusal kapasitelerini güçlendirmelerine ve bu kaynakları ulusal kalkınma planlamalarına ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine uygun şekilde entegre etmelerine yardımcı olacaktır. Uyum ve azaltma faaliyetleri için finansmanın adil ve şeffaf bir şekilde kullanılabilmesi için hesap verebilirlik, verimlilik ve iyi yönetim konularının ele alınması gerekmektedir. Bu süreçte, bu ulusal düzeydeki finansman araçlarının, hem kadınlar hem de erkekler için düşük emisyonlu, iklime dayanıklı kalkınmayı hızlandıracak şekilde, fonları cinsiyete duyarlı bir şekilde yönlendirmesi kritik önem taşımaktadır. Cinsiyete Duyarlı Ulusal İletişim Araç Seti, UNDP-GEF Toplumsal Cinsiyet Ana Akımlaştırması gibi araçlar

Azaltma ve Teknoloji Geliştirme ve Transfer Müdahalelerinde Cinsiyet Eşitliğinin Ana Akımlaştırılmasına İlişkin Kapasite Geliştirme Paketi ve ccGAP'ler (IUCN) Rehberi, ülkelerin mevcut ulusal iklim politikası çerçeveleri dahilinde cinsiyet önceliklerini belirlemelerine yardımcı olmakta faydalı olabilir. Ayrıca, tüm fonlarda cinsiyete dayalı bütçeleme ve cinsiyet denetimleri, yatırılan paranın hem kadınların hem de erkeklerin durumunu iyileştirmeye hizmet etmesini sağlayacaktır. Bu tür bütçeleme ve denetim stratejileri, bütçelerdeki cinsiyet eşitsizliklerinin giderilmesine yardımcı olabileceği gibi, genel harcamaları artırmanın yanı sıra faaliyetlerdeki finansal kaynakların yeniden önceliklendirilmesini de vurgulayabilir.

KAYNAKLAR

- 1.Stadelmann, M., Michaelowa, A. ve Roberts, TJ, 'Uluslararası iklim politikasında özel finansmanın muhasebeleştirilmesindeki zorluklar', *İklim Politikası*13, no. 6 (2013), s. 718-737.
- 2.McKinsey Küresel Enstitüsü (MGI), 'Eşitliğin Gücü: Kadınların Eşitliğini Geliştirmek Küresel Büyüme 12 Trilyon Dolar Nasıl Ekleyebilir', Eylül 2015; ayrıca bkz. Dünya Bankası, *Dünya Kalkınma Raporu 2011*, Washington, DC
- 3.Klugman, J. ve diğerleri, *Ses ve Etki: Ortak Refah İçin Kadınları ve Kızları Güçlendirmek*, (Washington, DC: Dünya Bankası Grubu, 2014); BM Kadın Birimi, *2014 Kalkınmada Kadınların Rolüne İlişkin Dünya Araştırması: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Sürdürülebilir Kalkınma*(New York: Birleşmiş Milletler, 2014).
- 4.Liane Schalatek, 'Cinsiyet ve İklim Finansmanı: Sürdürülebilir Kalkınma İçin Çift Ana Akımlaştırma', Heinrich Böll Vakfı, Washington DC, Mayıs 2009.
- 5.Aynı yerde.
- 6.BM Kalkınma Programı, *İnsani Gelişme Raporu 2014*.
- 7.Dünya Bankası Grubu, *Kadınlar, İş dünyası ve hukuk 2016: Eşitliğe ulaşmak* (Washington, DC: Dünya Bankası, 2015).
- 8.BM Kalkınma Programı, *İnsani Gelişme Raporu 2014*.
- 9.Burke, M., Hsiang, SM ve Miguel, E., 'Sıcaklığın ekonomik üretim üzerindeki küresel doğrusal olmayan etkisi', *Doğa*527 (2015), s. 235-239.
- 10.Channell, J. ve diğerleri, 'Enerji Darwinizmi II. Düşük Karbonlu Bir Geleceğin Dünyaya Maliyeti Olmak Zorunda Değil', Citi GPS: Küresel Perspektifler ve Çözümler, Ağustos 2015.
- 11.Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), *İnsani Gelişme Raporu 2011. Sürdürülebilirlik ve Eşitlik: Herkes İçin Daha İyi Bir Gelecek*(New York: UNDP, 2011).
- 12.Dünya Bankası, 'İklim Değişikliğine Uyumun Gelişmekte Olan Ülkelere Maliyeti: Yeni Yöntemler ve Tahminler', Danışma Taslağı, 2010.
- 13.Buchner, B. ve diğerleri, 'İklim Finansmanının Küresel Manzarası 2015', Venedik, İklim Politikası Girişimi (CPI), Kasım 2015.
- 14.Flynn, C., 'Ulusal İklim Fonlarıyla İklim Finansmanının Harmanlanması: İklim Değişikliği Önceliklerine Ulaşmak İçin Ulusal Fonların Tasarımı ve Kurulmasına Yönelik Bir Kılavuz' (New York: UNDP, 2011).
- 15.Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), 'Dünya Enerji Görünümü Özel Raporu: Enerji ve İklim Değişikliği' (Paris: IEA, 2015).
- 16.Küresel Greengrants Fonu (GGF) ve Uluslararası Kadın Ağı ve Fonlar İttifakı (INWF), 'İklim adaleti ve kadın hakları: Taban düzeyindeki kadın eylemlerini desteklemeye yönelik bir rehber', 2015; Aguilar, L., Granat, M. ve Owren, C., *Geleceğe yönelik kökler: Cinsiyet ve iklim değişikliği konusunda manzara ve ileriye dönük yol*(Washington, DC: Uluslararası Doğa Koruma Birliği ve Küresel Cinsiyet ve İklim İttifakı, 2015); Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), *İnsani Gelişme Raporu 2014*.
- 17.Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), *Gıda ve Tarımın Durumu 2010-11*(Roma: FAO, 2011).
- 18.Birleşmiş Milletler, 'Dünyamızı Dönüştürmek: Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi' (Genel Kurul tarafından 25 Eylül 2015'te New York'ta kabul edilmiştir), belge A/RES/70/1.
- 19.Bkz. Ramanathan, V. ve Carmichael, G., 'Siyah karbon dan kaynaklanan küresel ve bölgesel iklim değişiklikleri', *Doğa Jeolojisi*1 (2008), s. 221-227.
- 20.Aguilar ve ark., *Gelecek için kökler*(2015).
- 21.Bairiganjan, S., 'Hindistan'ın Kırsal Kesimlerine Temiz Enerji Getirmek: Bagepalli CDM Biyogaz Projesi Örnek Olay İncelemesi', Finansal Yönetim ve Araştırma Enstitüsü, Kalkınma Finansmanı Merkezi, Çalışma Belgeleri Dizisi, Aralık 2008.
- 22.Aguilar ve ark., *Gelecek için kökler*(2015).
- 23.Bkz. Flynn, 'Ulusal İklim Fonlarıyla İklim Finansmanının Harmanlanması' (2011).
- 24.UNFCCC, 'Temiz Kalkınma Mekanizmasının Faydaları' (2012); Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Ajansı (USAID), 'Azaltma Eylemlerinde Cinsiyet', Çevre ve Cinsiyet Bilgisi (EGI) Özeti I, Nisan 2016 Baskısı.
- 25.UNDP, 'Temiz Kalkınma Mekanizması: İklim Finansman Mekanizmalarının Cinsiyet Boyutlarının Araştırılması', 2010.
- 26.UNDP, 'Cinsiyete Duyarlı Ulusal İletişim Araç Seti', 2015.
- 27.UNDP, 'UNDP Destekli GEF Finansmanlı Projelerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Ana Akımlaştırılmasına Yönelik Kılavuz' (Taslak 27 Ekim 2016 tarihli; kamuoyuna duyurulacak).
- 28.UNDP, 'Azaltma ve Teknoloji Geliştirme ve Transfer Müdahalelerinde Cinsiyet Ana Akımlaştırması', 2015.
- 29.Pearl-Martinez, R., Aguilar, L., Rogers, F. ve Siles, J., 'Uygulama Sanatı: Ulusal ve Bölgesel İklim Değişikliği Karar Alma Süreçlerini Dönüştüren Cinsiyet Stratejileri', IUCN Küresel Cinsiyet Ofisi ve Küresel Cinsiyet ve İklim İttifakı, 2012.
- 30.Kadın Çevre ve Kalkınma Örgütü (WEDO), 'İklim Değişikliği Azaltma Finansmanında Cinsiyet Eşitsizliğini Ortaya Çıkarmak ve Çözüm Önerileri', 2013, cdkn.org/wp-content/uploads/2015/06/Gender-Gaps-in-Financing.pdf. Tablo, üç projenin yakın zamandaki analizine dayanan öğrenilen derslerin bir listesidir: Nepal Biyogaz Destek Programı (Nepal); Bogota, Kolombiya TransMilenio Hızlı Otobüs Taşıma Sistemi (Kolombiya); ve Hanehalkı Enerjisi ve Evrensel Kırsal Erişim projesi (Mali).

31.Aynı yerde.

*Empowered lives.
Resilient nations.*

MINISTRY FOR FOREIGN
AFFAIRS OF FINLAND

Sorumluluk Reddi

Bu yayında ifade edilen görüşler yazar(lar)a aittir ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) dahil olmak üzere Birleşmiş Milletler'in görüşlerini temsil etmemektedir. veya Üye Devletleri.

© 2016 Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Her hakkı saklıdır

Yazar

Senay Habtezion

Katkıda Bulunanlar

Verania Chao, Kalyan Keo, Allison Towle,
Yolanda Villar.

© UNDP

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı 304
Doğu 45. Cadde, New York, NY 10017, ABD
www.undp.org/cinsiyet